

EEN WARMTENET BEGINT MET SAMENWERKEN.’

NOVEMBER 2021 VISIE

#NIEUWEWARMTE

MENSENMAKEN *de*STAD

V.l.n.r. Jan-Jaap Bakker, Anne-Marie Verheijen en Pepijn van Lobenstein

Vanaf 2050 wordt er geen aardgas meer gebruikt voor verwarmen en koken. In Rotterdam worden al flinke stappen gezet. Een ambitieus project is het aardgasvrij maken van de **woonwijk Bospolder-Tussendijken**. Een gezamenlijke inspanning van Anne-Marie Verheijen van de gemeente Rotterdam, Pepijn van Lobenstein van woningcorporatie Havensteder en Jan-Jaap Bakker van energiebedrijf Eneco.

De gemeente heeft hierbij de regierol. Anne-Marie, programmamanager Aardgasvrij Bospolder-Tussendijken van de gemeente Rotterdam: ‘We zijn in zes verschillende wijken gestart met gebiedsaanpakken aardgasvrij. Elke wijk heeft een eigen karakter en bouw. We willen leren welke aanpak per wijk het beste werkt.’

Anne-Marie: ‘In Bospolder-Tussendijken waren Havensteder en Eneco de voor de hand liggende partners.’ Met jarenlange ervaring in complexe warmteprojecten zag Business Developer Jan-Jaap van Eneco een kans: ‘Dichtbij ligt al een warmtenet van Eneco en de wijk leent zich vanwege de type bebouwing goed voor collectieve warmte.’

Handelen op basis van vertrouwen

Zomaar starten? Nee, zo werkt het niet. Daar komt veel meer bij kijken. Er is twee jaar geïnvesteerd in de businesscase, ruimtelijke ordening en het maatschappelijke spoor.’

Pepijn, programmaleider Energietransitie bij Havensteder: ‘Je moet als team wel een klik hebben. Niet met teveel mensen. Snel schakelen. Durven bewegen. Geven en nemen.’

Jan-Jaap sluit zich hierbij aan: ‘We hebben ervoor gekozen om met een transparante businesscase te werken. Dat schept vertrouwen. Je maakt het traject inzichtelijk en kan samen zoeken naar verbeterkansen en kostenbesparing.’

‘In het begin schuurde het ook wel eens’, vertelt Anne-Marie. ‘Je moet je inleven in de belangen van elkaar en vertrouwen krijgen. Dat is gelukt!’

Denk aan het belang van de bewoners

De energie in het team is goed. Maar uiteindelijk gaat het om de bewoners. Zij moeten vol vertrouwen ‘ja’ kunnen zeggen. In een wijk met veel verschillende culturele achtergronden en waar de sociale index onder het stedelijke gemiddelde ligt, hebben mensen vaak andere dingen aan hun hoofd dan een energietransitie. Jan-

Jaap: ‘We lopen tegen veel uitdagingen aan in deze transitie. Een recentelijke uitdaging is het oplopende gastarief. Stadswarmte is hieraan gekoppeld. Dit kan impact hebben op het draagvlak.’

Pepijn: ‘Je hebt een positieve boodschap nodig. Daarbij proberen we continu het eerlijke verhaal te vertellen. Bij de overstap op stadswarmte geven we de huurders bijvoorbeeld een inductiekookplaat en nieuwe pannen.’

Alles wordt strak georganiseerd. De cv-ketels van Havensteder zijn aan vervanging toe, net als het riool. ‘We hebben onze planning van de rioolvervangende naar voren gehaald zodat de straten maar één keer open hoeven’, zegt Anne-Marie. ‘Zo voorkom je dubbele kosten en overlast.’

Duidelijke rolverdeling in het hele proces

De partijen werken intensief samen. Jan-Jaap: ‘Je hebt elkaar echt nodig. Iedereen heeft een eigen rol en verantwoordelijkheid, maar je denkt continu met elkaar mee. Bij het opstellen van de businesscase, de inpassing van het riool en het warmtenet in de ondergrond, de plannings, de aanpassingen die in de woning nodig zijn, en de communicatie en participatie.’

Anne-Marie: ‘Met de participatie worden wij geholpen door de taal-milieucoaches in de wijk. Zij bereiken veel bewoners die heel goed kleine energiebesparende producten kunnen gebruiken. Zo komt de energietransitie al tot leven. Dat is heel fijn.’ Pepijn vult aan:

‘En dat sluit weer mooi aan bij onze sociale begeleiders, die helpen bewoners gedurende het hele proces.’

Ook Jan-Jaap keek veel verder dan alleen maar de technische realisatie. ‘Wie wat ook deed, het ging altijd in overleg. Zo kom je verder.’

Als team meters maken en leren

De druk op het project is groot. Er moeten in totaal ongeveer 1.600 woningen van het aardgas af. Maar de opbrengst is er dan ook naar.

Jan-Jaap: ‘Een overstap op het warmtenet scheelt op dit moment al direct 68% CO₂-uitstoot. Door bronnen verder te verduurzamen, willen we in 2035 doorgroeien naar 100% klimaatneutraal. Dat is de ambitie van ons One Planet plan.’

Ondertussen zit de vaart er goed in. Ook Pepijn is enthousiast:

‘De samenwerking is supergoed en bizar snel. Zelfs in de coronatijd. We hadden ook een sterke wil. We wilden echt uitzoeken hoe het werkt, zo’n gebiedsaanpak.’

Er wordt verder gekeken dan alleen de huurders van Havensteder. Het gemeentelijk vastgoed wordt ook aangesloten op het warmtenet en particuliere huiseigenaren ontvangen een aanbod

van de gemeente. Zelfs de bovengrondse inrichting komt aan bod. De gemeente anticipeert op toekomstige herontwikkelingen. Om te kunnen vergroenen is in de ondergrond, naast ruimte voor een warmtenet, ook ruimte nodig voor boomwortels. Hier wordt vooraf al rekening mee gehouden.

Veel investeren, ook in elkaar

Anne-Marie: ‘Dit is zo’n enorm proces. Voor iedereen nieuw. Ook voor de warmteleverancier. Die heeft aan de voorkant bijvoorbeeld veel moeten investeren in vooronderzoeken. Nog voor dat er een deal was. Dat is nogal wat. Dat had nog niemand zo aangepakt.’

‘Het klinkt misschien tegenstrijdig’, vult Jan-Jaap aan, ‘maar juist doordat iedereen scherp bleef op de eigen belangen is het resultaat beter geworden. Zo keken we kritisch naar wie welk werk uitvoert, bijvoorbeeld in de woningen. Door transparant te zijn in kosten en risico’s, boeken we het beste resultaat.’

En nu kijken alle betrokkenen terug op een geslaagd traject. Maar het is nog niet klaar. De belangrijkste les die we meenemen in het vervoltraject: een warmtenet aanleggen begint met goed samenwerken.

U bent halverwege

